

**Egy koraközépkori ó-örmény nyelvű krónika: *A kaukázusi Albánia története*
(*Patmut’iwn Ašxarhi Alwanic’*)**

Nagy Kornél

Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont

Történettudományi Intézet

A kaukázusi Albánia története című krónikát az egyik legfontosabb örmény történeti kútfőként tartja számon a tudomány. A mű nemcsak a szűkebb értelemben vett armenisztika vagy a kaukozológia, hanem a hagiográfia, a patrisztika, az iranisztika, az arabisztika, a bizantinológia, a turkológia, az egyetemes egyháztörténet, illetve a steppei népek története szempontjából is jelentős adalékokkal szolgál. A krónika – címe ellenére – korabeli örmény (*grabar*) nyelven íródott, örmény és kaukázusi albán szerzetesek állították össze az 5–11. század között Movsēs Dasxuranc’i, valamint Movsēs Kałantkatwac’i történetírók neve alatt. A filológiai és történeti kutatások kimutatták, hogy a művön legalább húsz szerző dolgozott. Előadásunkban röviden összefoglaljuk a krónika keletkezésének történeti és filológiai problémáit, továbbá tisztázzuk a kaukázusi Albánia fogalmát földrajzi és politikai szempontból. Bemutatásra kerül a krónika egyik – a steppei népek történetének szempontjából is – fontos fejezete, amely a közeljövőben megjelenő magyar nyelvű fordítás részét képezi.